



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 5. An conjunx alterum, ex captivitate reducem, teneatur recipere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

1848. Dixi: nec posse tale matrimonium separare, nimirum quoad vinculum, quia cum certum non sit, priorem virum vivere, et si mortuus sit, secundum matrimonium in re valeat, nisi confiteretur priorem virum vivere, tantum Sacramentum rescindi non debet, ut constat ex præmissis; præsertim, cum noverimus scriptum, ut ait Leo Pontifex rescribens Nicetæ, Episcopo Aquileensi, ut habetur in cit. c. Cum per bellicam, quod à DEO jungatur mulier viro, & iterum præceptum agnovimus, ut, quod DEUS junxit, homo non separet.

Ex quibus verbis Leonis satis apertè colligitur, hoc præceptum divinum non loqui tantum de matrimonio consummato, sed raro etiam, & omni matrimonio legitimo; quia loquitur de non solvendo per hominem vinculo inter eos, quos DEUS junxit, in omni autem matrimonio legitimo à DEO mulier jungitur viro, ut ait Leo cit. ergo in omni matrimonio legitimo est vinculum non solvendum per hominem; ergo non in solo matrimonio consummato.

§. 4.

An mulier, quæ transiit ad secundas nuptias, possit remanere cum secundo, si primus vir redux, nolit eam accipere?

1849. Ante responsionem not. si mulier, etiam cum consensu Ecclesiæ, transiit ad secundas nuptias (quia credibilis erat priorem ejus virum obiisse) adhuc teneri redire ad primum, cum is rediret, ac eam expeierit, non obstante, quod cum secundo libertatis maneret, & jam liberos suscepit. Constat ex cit. c. Cum per bellicam, ibi: si viri, post longam captivitatem reversi (esto eorum Uxores interim alteri nupserint) eas cupiant in suum consortium redire, restituendum est, quod fides poscit, nimirum conjugalis, mulierem vinculo justitiæ constringens ad individuam vitæ societatem cum illo, dum ambo vivunt. Idem habetur in c. Cum in captivitate. 34. q. 1. & c. Dominus. 2. b. t. ut patet ex dictis supra.

Ex hoc fit, respondendum negativè ad quæstionem propositam. Nam, cum in dato casu constet de vita primi ejus mariti, constat etiam de nullitate matrimonii

cum secundo, consequenter si primus vir eam recipiat, siue non, constat, secundum non esse virum suum; atq; adeo, si nihilominus ei adhereret per usum conjugalem facti, fore usum non tantum illicitum, sed etiam adulterinum; quia sic mulier constanter matrimonio legitimo scienter copularetur non suo.

Et ideo ab eo momento, quo mulieri, quæ secundas nuptias contraxit, constat, adhuc vivere priorem suum conjugem, omnis copula cum secundo illicita illi, imò adulterina est; ut patet ex priori n. & constat ex c. Dominus, ibi: illicitis, & adulterinis complexibus, quos tales compellat Pontifex, si de prioris conjugis vita constiterit, nimirum illi, quæ hujus uxor est. Si verò aliis, tenebuntur hoc ipsam canonicè denunciare, ne deinceps ut conjuges simul vivant, qui conjuges non sunt.

Dices: in c. Cum per bellicam, solum dicitur, restituendum, quod fides poscit, si viri post longam captivitatem reversi, ita in dilectione suorum conjugum perseverant, ut eas cupiant in suum redire consortium; ergo si eas non cupiant, imò non recipiant, poterunt remanere cum secundo, cui nupserunt illis absentibus. Resp. N. conseq. Nam aliud est, quod in dato casu non sint restituenda primo quoad cohabitationem, & thorum, si eas viri recipere nolint; aliud, quod ex hoc illis licitum fiat, manere conjugaliter cum alio non suo, stante vinculo cum primo. Illud, rectè inferitur ex dato casu; non istud. Quia per hoc, quod vir rejiciat uxorem suam legitimam, non scinditur ligamen, seu conjugale vinculum cum illo, consequenter uxori non evadit licitum, vivere carnaliter cum alio, non suo. Et quia si dato casu cum secundo se remansuram diceret, non ut uxorem, sed tantum ut inquiliam domus, est morale periculum incontinentiæ, præsertim, si ante carnis consuetudinem habuerunt, nec isto titulo, in domo prioris mariti solum putativi per Judicem Ecclesiasticum tolerari posset.

§. 5.

An conjunx alterum, ex captivitate reducens, teneatur recipere?

Non est dubium, inter eos remanere conjugale vinculum; consequenter, nisi is, ad quem alter redit, habeat justam causam

M m m 3

divor.

divortii, seu separationis quoad thorum, & cohabitacionem; teneri reducem admittere in conjugale consortium. Difficultas est. 1. si captivus in captivitate defecit à fide v. g. amplexus est Mahomerismum? 2. si in captivitate suscepit liberos ex alia? 3. si redux esset interim vitiatu corpore, mutilatus, deformis &c. Ad 1. certum est 1. per eam apostasiam non esse solum conjugale vinculum, natum ex matrimonio, quod fideles contraxerunt; cum matrimoniâ fidelium nullo casu, sine DEI revelatione, potestate homini concessâ dissolvi possint ex dict. Certum est 2. si talis conjunx captivus per vim præcisam, & absolutam, coactus fuisset ad signa solum externa falsæ sectæ v. g. vi circumcisus, aut idolo immolare coactus, ex hoc capite non posse illum rejici ab altero. Sic enim spoliaretur jure suo sine omni sua culpa. V. n. 390.

Certum est 3. conjugi fideli, cujus conjunx ab hostibus captus defecit à fide, & Mahomerismum v. g. voluntariè suscepit, nec ad fidem, esto posset, redire velit, etiam liber captivitate, omnino licitum esse, illum rejicere quoad thorum, & cohabitacionem; non tamen posse transire ad alias nuptias, dum iste vivit, quia matrimoniâ fidelium non solvuntur ob unius lapsum in hæresim, aut contumeliam Creatoris; prout superioribus qq. traditum est. V. n. 1549.

1852. Ad 2. Resp. si mulier in captivitate suscepit liberos ex alio, per vim præcisam, oppressa, non posse illam reducem à viro etiam quoad thorum, ex hoc præcisè titulo respui. Nam adulterium ex vi præcisâ commissum, non præbet justam causam diverrendi etiam innocenti ex n. 1537. secus est, si voluntariè per n. 1525. si per vim solum conditionalem, seu gravem metum, ut plerumque incutere solent barbari, nisi voluntati eorum pareatur, constat ex dictis n. 1528.

1853. Ad 3. Resp. per nullam infirmitatem, vel vitium corporis superveniens matrimonio fidelium legitimè contracto solvi matrimonium vel quoad conjugale vinculum, vel quoad thorum, nisi tale sit, quod alterum deobliget à consortio thori propter evidens periculum infectionis, pestis, morbi gallici &c. ut dictum est

à n. 1030.

§. 6.

An mulier, que incerta de obitu primi viri, nupsit secundo, licite reddat debitum?

Videtur, quòd non; quia, in dubiis tior pars est eligenda; & quidem non ex mere consilio, sed ex præcepto universali pro omni dubio resultante ex rationibus, opinionibus contrariis, quarum altera affirmat, rem esse prohibitam, & malam; altera negat, esse licitam; juxta regulam juris traditam c. ad audientiam, c. Significasti, de homicid. c. Juvenis. de sponsal. at in hoc casu, cum mulier, incerta de obitu primi viri, nupsit secundo, est propriè dubium, an secundo licitè reddat debitum? cum sit incertum, an stet matrimonium cum eo, consequenter an sit vir, suus? & in tali casu, non reddere, tutius est; ergo reddens in illo dubio debitum, peccat, consequenter illicitè agit.

Ma. prob. 1. quia operans, stante illo dubio, operatur sine dictamine conscientie, quòd hic & nunc sibi liceat operari; loquimur enim de dubio propriè, quando scilicet intellectus habet se ad diversa, quin ulli accedat, manens omnino in suspensio. At omne, quòd non est ex fide, id est, ex dictamine conscientie, peccatum est; ergo qui operatur cum illo dubio, peccat. 2. quia operans cum illo dubio peccat contra legem amicitie cum DEO, & subjectionis illi, ut supremo Domino, ac Legislatori debita; hæc enim lex petit, ut non tantum abstinemus ab his, quæ scimus offendere; sed etiam, de quibus dubitamus, ampet ea, si fiant, non sit offendendus amicus, Dominus, Legislator? 3. quia operans cum tali dubio contemnit DEUM, ejusque legem; quia virtualiter dicit: sive detur præceptum divinum, hanc actionem prohibens; sive non detur; volo hanc actionem exequi. Minor etiam probatur. Nam illa pars est tutior, quam, si sequaris nullum committes peccatum; sed in eo casu mulier, incerta de morte prioris viri, non reddendo debitum secundo viro, stante hac incertitudine, sequitur sententiam, quæ dicit, prohibere esse illi in hac circumstantia reddere, nullum committet peccatum; ergo.

Verum in hoc casu contrarium decisum est in c. Dominus 2. b. t. ut constat ex textu relato in n. 1846. ubi expresse dicitur, quòd